

Fra: arild tornes [arild.tornes@gmail.com]

Sendt: 17. februar 2008 21:35

Til: Postmottaket

Emne: Høringssvar

Oppfølgingsflagg: Følg opp

Status for flagg: Fullført

Vedlegg: Rettsløst dyrevern.doc

Det her er min høringssuttalelse til ny lov om dyrevelferd. Sender det med som vedlegg.

Mvh

Arild Tornes

.....

Rettsløst dyrevern

Det er en utbredt fordom om dyrevern som sier at god behandling av dyr er forenelig med å utsette dem for vold og degradering. Den tømmer begreper som "vern" og "respekt", for den meningen de vanligvis har. Derfor er det grunn til å være kritisk til den etablerte definisjonen av dyrevern/velferd, slik det nå for tiden kommer frem i utkast til ny dyrevelferdslov. Dyrevelferdsloven viderefører en dyrevernretorikk om at dyr skal "vernes", "respekteres" og tilføyer noen nye finesser om at de skal sikres "god velferd". Samtidig forsvarer alle de inntektsinnbringende utnyttingsformene dyr lider og drepes innen, med små justeringer. Dyrevernsretorikken har for lengst forlatt virkeligheten.

Dyrs velferd

Når spørsmål om dyrevern blir reist er det vanlig å vise til at det er lover som forbyr dyremishandling og regulerer dyrehold slik at dyrs velferd blir vernet. Det er den offisielle versjonen. Hva betyr ord som dyrevelferd og dyremishandling? Hva dyrs velferd består i kan ikke være så forskjellig fra hva menneskers velferd innebærer, mennesker er tross alt dyr. Et godt liv innebærer hvert fall å få utfoldet sine naturlige iboende behov på en stimulerende måte, et relativt langt liv, og fravær av lidelse. Frihetsberøvelse, deprivasjon, smertepåføring, og avliving/drap skader dyrs velferd. Et troverdig engasjement for dyrs velferd må derfor gå inn for å avskaffe slike voldshandlinger mot dyr så lange som mulig. Det er så klar ikke mulig hvis vi skal fortsette med produksjon, slakt og konsum av dyr.

Hva som regnes som dyremishandling varierer med kulturforskjeller, men ordet mishandling har en ganske klar betydning. Å mishandle noen betyr å skade dem, å skade deres velferd. All lovlig og sosialt akseptert utnytting av dyr er derfor mishandling til en viss grad selv om det ikke blir tenkt på som det. Dyr blir alltid påført en viss skade når de tvangsavles til fangeskap og slakt. Sånn sett er dyremishandling normen for vårt forhold til ikkemenneskelige dyr ikke unntaket. Vi tenker ikke på volden dyr blir utsatt for som vold, fordi vi er vant til å se på dem som nøytrale naturressurser fremfor å anerkjenne dem som subjektene de er. Men den objektiveringen er den største og mest grunnleggende volden, som gjør alle ikkemenneskelige dyr rettighetsløse og åpner for alle enkelttilfellene av overgrep; som ofrer deres liv og velferd til mat, klær, forskning, underholdning, sex, billig arbeidskraft og generelt profitt for mennesker.

Regulering av utnytting

Dyrevernlovene blir ofte fremstilt som virkningsfulle reguleringer som beskytter dyr og forhindrer mishandling. Mer presist så har vi lover som regulerer utnytting av dyr, ikke som forbyr det. Og utnytting er vold. Et utnyttende forhold har en vinner og en taper.

Dyrevernloven sier at dyr skal skånes for unødvendig lidelse (ikke lide i utrensmål). Den paragrafen brukes for alt den er verdt for de som jobber for bedre behandling av dyr, det er åpenbart at den kan strekkes langt. På den andre siden kan alle enkeltpersoner og bedrifter som påfører dyr lidelse og død i alle de former det er tillatt i dag, rettferdiggjøre det de gjør med at de følger lovene, og at de ikke påfører dyr unødvendig lidelse, når det er lovlig næringsvirksomhet og derfor nødvendig. Slik sett kan loven virke desillusjonerende og kontra produktiv ved å gi inntrykk av en mer dyreetisk politikk enn det som er tilfelle. Problemet er at det er ingen overenskomst mellom en så ambisiøs ideallov og den behandlingen av dyr som aksepteres i praksis. Hvis unødvendig lidelse skal bekjempes må loven få langt strengere konsekvenser i dyrevennlig favør. Utnytting av dyr til matproduksjon er ikke nødvendig så omlegging til et vegetarisk samfunn hadde vært mer i tråd med paragrafen enn vårt utnyttingsparadigme.

Hvis "nødvendig lidelse" defineres så vidt det gjøres i dag, virker det ikke som om loven har en seriøs funksjon bortsett fra å skape et bilde av at mennesker er mindre skyld i lidelse og mishandling enn det som er tilfellet. Selv om loven kan tolkes langt mer progressivt enn den gjøres i dag, er dens åpning for at ikkemenneskelige dyr kan påføres "nødvendig" lidelse (vi har ingen lignende lovformulering for menneskevern) en svakhet, og siden den ikke forbyr drap og frihetsberøvelse på samme måte som lidelsespåføring gir den også et dårlig vern. Når den er så impotent så kan en lure hva ett tillegg om at dyr skal sikres god velferd, slik den nye dyrevelferdsloven har, skal være godt for.

Det er misvisende å beskrive lover og reguleringer som omhandler behandling av dyr med ord som "dyrevern" og "dyrevelferd" når behandlingen som reguleres i bunn og grunn er til skade for dyr. Hvordan kan regulering av fangenskap og slakt i det hele tatt kalles dyrevern/velferd når det er helt klart at fangenskap og slakt innebærer amputering av velferd og utfoldelse? Lover og regler myndighetene kaller dyrevern er byråkratiske reguleringer for industrier som utsletter dyrs liv og velferd i enorm skala. Det mest effektive moralske hensyn dyr kan gis er ikke å reformere de forholdene men å gå inn for å avvikle og stanse dem helt. Fra politisk hold kan det være mer effektivt dyrevern å regulere omfanget av dyreutnytting ved å presse det nedover, fremfor å regulere de tekniske forholdene ved det.

Arild Tornes

Rettsløst dyrevern

Det er en utbredt fordom om dyrevern som sier at god behandling av dyr er forenelig med å utsette dem for vold og degradering. Den tømmer begreper som "vern" og "respekt", for den meningen de vanligvis har. Derfor er det grunn til å være kritisk til den etablerte definisjonen av dyrevern/velferd, slik det nå for tiden kommer frem i utkast til ny dyrevelferdslov. Dyrevelferdsloven viderefører en dyrevernretorikk om at dyr skal "vernes", "respekteres" og tilføyer noen nye finesser om at de skal sikres "god velferd". Samtidig forsvarer alle de inntektsinnbringende utnyttingsformene dyr lider og drepes innen, med små justeringer. Dyrevernsretorikken har for lengst forlatt virkeligheten.

Dyrs velferd

Når spørsmål om dyrevern blir reist er det vanlig å vise til at det er lover som forbyr dyremishandling og regulerer dyrehold slik at dyrs velferd blir vernet. Det er den offisielle versjonen. Hva betyr ord som dyrevelferd og dyremishandling? Hva dyrs velferd består i kan ikke være så forskjellig fra hva menneskers velferd innebærer, mennesker er tross alt dyr. Et godt liv innebærer hvert fall å få utfoldet sine naturlige iboende behov på en stimulerende måte, et relativt langt liv, og fravær av lidelse. Frihetsberøvelse, deprivasjon, smertepåføring, og avliving/drap skader dyrs velferd. Et troverdig engasjement for dyrs velferd må derfor gå inn for å avskaffe slike voldshandlinger mot dyr

så lange som mulig. Det er så klar ikke mulig hvis vi skal fortsette med produksjon, slakt og konsum av dyr.

Hva som regnes som dyremishandling varierer med kulturforskjeller, men ordet mishandling har en ganske klar betydning. Å mishandle noen betyr å skade dem, å skade deres velferd. All lovlig og sosialt akseptert utnytting av dyr er derfor mishandling til en viss grad selv om det ikke blir tenkt på som det. Dyr blir alltid påført en viss skade når de tvangsavles til fangeskap og slakt. Sånn sett er dyremishandling normen for vårt forhold til ikkemenneskelige dyr ikke unntaket. Vi tenker ikke på volden dyr blir utsatt for som vold, fordi vi er vant til å se på dem som nøytrale naturressurser fremfor å anerkjenne dem som subjektene de er. Men den objektivering er den største og mest grunnleggende volden, som gjør alle ikkemenneskelige dyr rettighetsløse og åpner for alle enkelttilfellene av overgrep; som ofrer deres liv og velferd til mat, klær, forskning, underholdning, sex, billig arbeidskraft og generelt profitt for mennesker.

Regulering av utnytting

Dyrevernlovene blir ofte fremstilt som virkningsfulle reguleringer som beskytter dyr og forhindrer mishandling. Mer presist så har vi lover som regulerer utnytting av dyr, ikke som forbyr det. Og utnytting er vold. Et utnyttende forhold har en vinner og en taper.

Dyrevernloven sier at dyr skal skånes for unødvendig lidelse (ikke lide i utrensmål). Den paragrafen brukes for alt den er verdt for de som jobber for bedre behandling av dyr, det er åpenbart at den kan strekkes langt. På den andre siden kan alle enkeltpersoner og bedrifter som påfører dyr lidelse og død i alle de former det er tillatt i dag, rettferdiggjøre det de gjør med at de følger lovene, og at de ikke påfører dyr unødvendig lidelse, når det er lovlig næringsvirksomhet og derfor nødvendig. Slik sett kan loven virke desillusjonerende og kontra produktiv ved å gi inntrykk av en mer dyreetisk politikk enn det som er tilfelle. Problemet er at det er ingen overenskomst mellom en så ambisiøs ideallov og den behandlingen av dyr som aksepteres i praksis. Hvis unødvendig lidelse skal bekjempes må loven få langt strengere konsekvenser i dyrevennlig favør. Utnytting av dyr til matproduksjon er ikke nødvendig så omlegging til et vegetarisk samfunn hadde vært mer i tråd med paragrafen enn vårt utnyttingsparadigme.

Hvis "nødvendig lidelse" defineres så vidt det gjøres i dag, virker det ikke som om loven har en seriøs funksjon bortsett fra å skape et bilde av at mennesker er mindre skyld i lidelse og mishandling enn det som er tilfellet. Selv om loven kan tolkes langt mer progressivt enn den gjøres i dag, er dens åpning for at ikkemenneskelige dyr kan påføres "nødvendig" lidelse (vi har ingen lignende lovformulering for menneskevern) en svakhet, og siden den ikke forbyr drap og frihetsberøvelse på samme måte som lidelsespåføring gir den også et dårlig vern. Når den er så impotent så kan en lure hva ett tillegg om at dyr skal sikres god velferd, slik den nye dyrevelferdsloven har, skal være godt for.

Det er misvisende å beskrive lover og reguleringer som omhandler behandling av dyr med ord som "dyrevern" og "dyrevelferd" når behandlingen som reguleres i bunn og grunn er til skade for dyr. Hvordan kan regulering av fangeskap og slakt i det hele tatt kalles dyrevern/velferd når det er helt klart at fangeskap og slakt innebærer amputering av velferd og utfoldelse? Lover og regler myndighetene kaller dyrevern er byråkratiske reguleringer for industrier som utsletter dyrs liv og

velferd i enorm skala. Det mest effektive moralske hensyn dyr kan gis er ikke å reformere de forholdene men å gå inn for å avvikle og stanse dem helt. Fra politisk hold kan det være mer effektivt dyrevern å regulere omfanget av dyreutnytting ved å presse det nedover, fremfor å regulere de tekniske forholdene ved det.

Arild Ternes